

Arbetsmarknadsdepartementet

A2022/01164 a.remissvar@regering-
skansliet.se

Stockholm den 7 december 2022

Remissyttrande av betänkandet "Steg framåt – med arbetsmiljön i fokus" SOU 2022:45

Allmänt

Arbetsgivaralliansen har genom remiss den 9 september 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet "Steg framåt – med arbetsmiljön i fokus" SOU 2022:45

Arbetsgivaralliansen organiserar cirka 3200 arbetsgivare inom ideell och idéburen verksamhet. Vi har kollektivavtal inom följande branscher, Idrott, Trossamfund och Ekumeniska organisationer, Utbildning och Folkbildning, Vård och Omsorg, Upplevelse och Kultur, TRIA-social tregrening i arbetslivet, samt Ideella och Idéburna organisationer. Vår särart är att vi har branschanpassade avtal till arbetsgivare med ideellt och idéburet engagemang, som har en begränsad vinstutdelning till ägarna och återinvesterar huvuddelen av vinsterna i verksamheten. Vi har också en nära relationer med de fackliga motparterna. Vi är partipolitiskt och religiöst obundna.

Arbetsgivaralliansen har tagit del av utredningen och lämnar här våra synpunkter på utredningens slutsatser och förslag.

De fackliga organisationer som är medlemmar i Arbetsgivaralliansen lämnar egna remissyttranden och inkluderas därför inte i nedan angivna synpunkter.

Sammanfattning

Arbetsgivaralliansen avstyrker förslaget om ändring i 8 kap. 5 § första stycket om möjligheten för Arbetsmiljöverket att ta ut sanktionsavgift vid överträdelse av föreskrifterna 2001:1 Systematiskt Arbetsmiljöarbete och 2015:4 Organisatoriskt och socialt arbetsmiljöarbete.

Arbetsgivaralliansen avstyrker förslaget om förtydligandet i 3 kap. 2 § tredje stycket om att det ska ingå i det förebyggande arbetsmiljöarbetet att arbetsgivaren ska bedöma behovet av att anlita företagshälsövd. Vidare avstyrker Arbetsgivaralliansen förtydligandet i 6 kap. § 9 punkt 1, att skyddskommittén

ska behandla frågor om företagshälsovård i det förebyggande arbetet. Arbetsgivarens ansvar gällande företagshälsovård framgår redan i dag med all tydlighet i lagtexten.

4 Sanktionsavgifter på flera områden

Frågor inom arbetslivet som berör den organisatoriska och sociala arbetsmiljön är av stor betydelse för verksamhetens utveckling. Arbetsgivaren har huvudansvaret men alla behöver vara delaktiga i arbetet med att skapa och bibehålla en god arbetsmiljö. Vi ser att fler arbetsgivare arbetar med arbetsmiljö i större utsträckning än tidigare och har ett större fokus på göra rätt. Idag har Arbetsmiljöverket rätt att förebyggande förelägga och kräva vite i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Utredning förslår att Arbetsmiljöverket ges utökat bemyndigande att föreskriva om sanktionsavgifter på det systematiska arbetsmiljöarbetet samt organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Den utökade föreskriftsrätten innebär möjligheter att koppla sanktionsavgifter till övriga föreskrifter och inte enbart till dokumentationskrav som finns idag.

Vi som arbetsgivarorganisation ser att arbetsmiljöarbetet behöver ett positivt tonläge i syfte att stimulera och stödja en mer främjande utveckling med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vi förordar därför den rätt som Arbetsmiljöverket har redan nu, att vitesbelägga en arbetsgivare om det finns brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta är ett tillräckligt instrument för att få arbetsgivare att åtgärda brister i arbetsmiljön. Vi anser att det inte är framtidsyttande eller att det skapar ett positivt tonläge i samverkan att förelägga arbetsgivare med ytterligare sanktionsavgifter som ska verka avskräckande i preventivt syfte för att få arbetsgivare att arbeta mer med den systematiska – och organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Det är också otydligt i utredningen vilken form av överträdelse som skulle kunna ligga till grund för den utökade föreskriftsrätten till sanktionsavgift. Detta kan leda till en godtycklighet i vad som är överträdelse. Vi delar också den uppfattning som framkommit från flera av deltagarna i referensgruppen att det inte är lämpligt att knyta AFS 2015:4 till sanktionsavgifter eftersom reglerna är oprecisa och att det därför blir svårt att bedöma om kraven är uppfyllda eller inte.

Vidare vad gäller storleken på sanktionsavgifterna ser vi att det fortfarande råder oklarhet i vad som menas med "antal sysselsatta". Det är nödvändigt med förtydligande rörande den frågan om en utökad möjlighet till föreskriftsrätt och sanktionsavgifter införs.

5 Utökad användning av företagshälsovård i det förebyggande arbetsmiljöarbetet

Ökad kunskap hos berörda aktörer om arbetsgivaransvar och samordning i arbetsmiljöarbetet behövs och kommer att behövas framöver. Vi som arbetsgivarorganisation bidrar med det vi kan utifrån våra resurser till att på olika sätt stödja arbetsgivare i deras arbetsgivaransvar. Till detta behöver

Arbetsmiljöverket fortsätta att utveckla stöd och information på ett pedagogiskt sätt till arbetsgivare, gärna även anpassat till olika branscher.

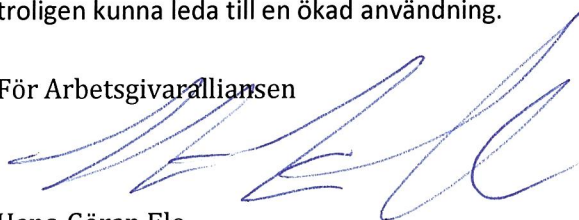
Utredningen redogör för att det av arbetsmiljöutredningen 2019 framgick att närmare sex av tio sysselsatta hade tillgång till företagshälsovård. Det framgår tydligt i arbetsmiljölagen 3 kap 2 c §, att arbetsgivaren ska bedöma behovet av att anlita en företagshälsovård. Arbetsmiljöutredningen från 2019 påvisar också att företagshälsovård redan i dag anlitas i relativt hög grad. Förutom Företagshälsovård finns det även ytterligare stöd i form av statliga bidrag för arbetsplatsinriktade rehabiliteringsinsatser som hanteras av Försäkringskassan.

Vi delar den uppfattning som återges i utredningen att kostnaden för företagshälsovård för företag är svår att bedöma, vilket påverkar mindre verksamheters budget. Likaså att hänsyn behöver tas utifrån att företagshälsovård inte återfinns överallt i Sverige.

Om regeringen anser att företagshälsovård ska förtydligas ytterligare i arbetsmiljölagen för att hantera det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet behöver det göras en analys av själva företagshälsovården i förhållande till deras nuvarande form gällande avgifter samt täckningsgrad i Sverige. Idag har flera företagshälsovårdsföretag en abonnemangsavgift som gör att kostnaden för mindre verksamheter blir påtaglig eller till och med omöjlig. Vår bedömning är också att företagshälsovård inte finns representerat i den uträkning som möjliggör en föreslagen förändring. Företagshälsovård finns främst tillgängligt i mellanstora och större städer samt i, södra halvan av Sverige. Den norra halvan har få eller inga möjligheter till företagshälsovård, eller så är avståndet alldeles för långt till närmaste företagshälsovård.

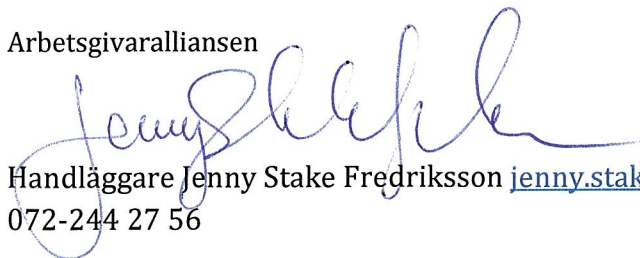
Vi delar också det som har framförts av några av parterna på arbetsgivar sidan att begreppet företagshälsovård är missvisande eftersom det inte är vård som det rör sig om. En ändring av begreppet till företagshälsa eller liknande samt ett förtydligande av begreppet skulle kunna underlätta förståelsen och troligen kunna leda till en ökad användning.

För Arbetsgivaralliansen

Hans-Göran Elo

Arbetsgivaralliansen

Handläggare Jenny Stake Fredriksson jenny.stake-fredriksson@arbetsgivaralliansen.se
072-244 27 56